

Antwoord aan een jonge leraar die met de lerarenopleiding belast werd.

U vraagt wat het standpunt van de VON is voor wat de opleiding tot leraar Nederlands betreft.

Deze vraag is zeker gerechtvaardigd, want de VON heeft vanzelfsprekend de grootste belangstelling hiervoor. Het is immers van de jonge leerkrachten dat we een vernieuwende, energieke, dynamische, vitale, frisse aanpak kunnen verwachten.

Toch is deze vraag niet zo eenvoudig te beantwoorden. Hoe complex is immers het leraarschap ! Hoe evoluerend zijn de standpunten daar tegenover.

Er zijn echter een paar constanten die de richting kunnen aangeven waarin wij menen dat in het onderwijs moet gewerkt worden.

Het onderwijs in het Nederlands moet emancipatorisch zijn. D.i. zeggen dat wij de kinderen willen opvoeden tot zelfstandige, onafhankelijke mensen, die initiatief kunnen nemen, verantwoordelijkheid dragen en dat doen met gevoel voor de medemens. Die bovendien zoeken naar oplossingen met inzicht in de hun aangeboden problemen. Om een dergelijke leiding te kunnen geven, is het vanzelfsprekend nodig dat de leraar zelf geëmancipeerd is, dus diezelfde kwaliteiten bezit. Wie belast wordt met de lerarenopleiding zal dus met alle middelen, die het taalonderwijs biedt, pogen deze kwaliteiten in zijn studenten te ontwikkelen, nl. opvoeden tot persoonlijkheden.

Dat hij hierbij ook andere dan de traditionele methoden zal gebruiken, is wel zeker. Wie zijn persoonlijkheid moet leren ontplooien, moet de kans krijgen die persoonlijkheid te tonen. Persoonlijke prestatie voor de medestudenten, initiatieven in groep, werkseminaries over de leerstof die voorhanden is, zijn slechts enkele mogelijkheden van methode om dit doel te bereiken.

Hiermee is meteen ook een tweede constante in mijn uiteenzetting ingeslopen, nl. dat moedertaalonderwijs longitudinaal is. D.w.z. dat op alle niveaus wat leeftijd en intelligentie betreft, moedertaalonderwijs steeds op dezelfde manier kan gegeven worden: in groepswerk, in expressievormen, in spel en gebaseerd op persoonlijk initiatief en activiteit van de leerlingen.

Het spreekt vanzelf dat de leerstof wel steeds aangepast zal worden aan leeftijd en intelligentie (een verhandeling vraag je niet aan ll. van de basisschool, maar wel een zakelijk opstel over bv. de vissen in de Nethe; theoretisch-grammaticale beschouwingen zullen minder geleerd zijn in de beroepsschool dan aan de universiteit, taalbeschouwing zal er echter wel bestaan).

Het spreekt ook vanzelf dat de accenten al eens anders zullen liggen : we spelen méér met jonge kinderen dan met jonge volwassenen, maar spel schakelen we daarom nog niet uit, het wordt meer spel van de geest. We discussiëren méér met humaniorastudenten dan met de ll.^v van het aanpassingsjaar in het VSO, maar gesprek en discussie is altijd mogelijk en nodig.

Deze 2 constanten, emancipatorisch taalonderwijs en de longitudinale toepassing ervan zijn 2 standpunten van de VON die evenzeer aan de basis liggen van elke degelijke lerarenopleiding.

Nog een gouden raad : lees eens enkele boeken hierover, kijk enkele goede schoolboeken in, maar volg ze niet slaafs, overleg met jezelf, blijf aan zelfkritiek doen, ook na jaren. Denk nooit dat je "het" gevonden hebt. Hou je geest soepel en levend. Zo blijf je meteen jong.

D.S.

In Memoriam Nelly Schonken

Op 29 juli 1977 overleed ons medelid Nelly Schonken, lerares aan het Paridaensinstituut te Leuven. Nelly was al verschillende jaren VON-lid en deelneemster aan conferenties.

Zij heeft veel gedaan voor de modernisering van ons onderwijs, o.m. als redactrice van het tijdschrift Impuls en de voorloper daarvan Floreat. Het bestuur van de VON betuigt zijn oprechte deelneming aan Nelly's familie, vrienden, leerlingen en collega's.